

Henry Svahns egna ord om sig själv

Jag är född 1953 i Bjurvattnet fyra mil väster om Skellefteå men sedan länge bosatt i Umeå. Efter min bildlärarexamen i Umeå 1979 har jag arbetat som illustratör, främst inom läromedelsområdet. Illustrationerna är av olika slag. De kan vara stiliserade svarvita teckningar, s k piktogram, som står för ett ord och används för kommunikation och information av människor med kognitiva svårigheter som inte kan läsa text. Eller mera traditionella teckningar som ska förklara sammanhang eller skeenden tillsammans med enkel text. Jag gör även illustrationer för skönlitterär text, där de lämpligen ska tillföra något utöver upplevelsen av texten, gärna med konstnärliga kvalitéer.

Jag har emellertid alltid haft en tanke att jag någon gång skulle bli "konstnär" – jag är inte helt säker på vad denna titel innebär, särskilt inte för eget vidkommande. Vilken konst jag skulle ägna mig åt förstod jag inte förrän i slutet av 90-talet när jag råkade snubbla över en bok med akvareller och slogs av vilka uttrycksmöjligheter detta medium bär på. Trots sin anspråkslöshet, bara vatten, papper och färg. Eller kanske just därför. Sedan några år målar jag seriöst och har haft ett antal egna utställningar samt blivit antagen till Liljevalchs vårsalong åren 2016, 2017 och 2018.

Jag upptäckte tidigt att jag hade en fallenhet för att teckna så att det blev " snyggt". Jag förstod också att så var fallet när jag började skolan – jag fick mycket beröm av mina klasskamrater, dock inte av mina lärare. Men det kan ju vara så att det ingick i deras pedagogiska utbildning att vara återhållsamma med uppmuntran, jag vet inte. Långt senare träffade jag en kvinna som varit lärare under min skoltid i Boliden. Hon berättade att jag i lärarrummet kallades "den lille konstnären".

Egentligen är de pedagogiska illustrationer jag ägnar mig åt i mitt jobb och de akvarellmålningar jag gör på min fritid på många sätt varandras motsatser. Illustrationen ska vara entydig och oftast samspela med en text. Jag får uppdraget av någon annan att utföra den. Denne i första hand, inte jag, ska vara nöjd med resultatet. Illustrationen har en funktion, ska vara en förmedlare av kunskap och har egentligen ett ganska litet egenvärde när den finns utanför sitt avsedda sammanhang. Akvarellerna däremot gör jag på eget initiativ och är väl ett resultat av mitt behov att uttrycka mig. Det är i första hand jag själv som avgör om målningen har konstnärlig kvalitet och förtjänar att visas upp för andra. I motsats till den pedagogiska illustrationen får konstverket gärna vara dubbeltydigt och lämna till betraktaren att själv fylla i eller komplettera verket med innehåll eller känslor. Mina målningar får gärna upplevas som enkla. I enkelheten finns sanning i den betydelsen att jag inte önskar förföra betraktaren med effekter eller annat krimskrams. Svårigheten är att de ändå ska kännas intressanta, en svår men viktig balansgång för mig. Från mitt illustrerande känner jag till många förförelseknep som jag noga undviker när jag försöker åstadkomma något som kan kallas för konst.

Ett konstverk är, enligt min mening, inte gjort med avsikten att vara till "nytta", ha ett "budskap" eller ha en funktion utöver sin egen existens. Ett bra konstverk låter sig inte beskrivas i ord, utan ger sig ut på områden bortom ordens räckvidd. Man kan inte beskriva ett bra konstverk annat än denotativt. Det finns säkert många som skulle invända mot mina uppfattningar, men de är ju mina.

Mitt uttrycksbehov har också lett till ett livslångt musicerande. Jag spelar elbas och har så gjort sedan slutet av 60-talet när det startades popband i varenda liten by, alltså även Bjurvattnet.

Jag har spelat alltifrån dansmusik till jazzrock. Under 90-talet spelade jag i coverband. Jag har ingen musikalisk utbildning, utan har förlitat mig på mitt öra men även snappat upp musikteoretiska kunskaper från mina medmusikanter.

Att uttrycka sig i bild eller i musik har egentligen många samband. Bilden har en rytm och komposition, samma sak med musiken. Att spela ett musikinstrument eller hantera penslar kräver känsliga händer, eller kanske rättare sagt känsla i händerna. Och vare sig man spelar eller målar sker en samverkan mellan känsla och intellekt. Intellektet får man ta till när man tycker att man spelar eller målar dåligt. – Vad gör jag för fel? är en fråga jag ställt mig många gånger. Då får man försöka analysera. Ibland hjälper det, men långt ifrån alltid. Många gånger är det ett mysterium varför en del blir bra, annat dåligt. Samtidigt är det vad som gör detta så intressant – visste jag hur jag skulle göra för att åstadkomma en bra målning från punkt A till punkt B skulle det bli till ett hantverk. När jag gör illustrationerna skulle jag säga att jag ägnar mig åt hantverk. Med konst och mina akvareller är det något annat.